

Srečanje ob 10-letnici DU Horjul!

Dne 19. novembra se je okrog 90 članov DU Horjul zbralo v osnovni šoli in uživalo v lepem kulturnem programu. Skupaj smo proslavili 10. obletnico odkar smo se odcepili do DU Dobrova. Takrat smo do DU Dobrova prevzeli 90 članov iz Horjula in 100 tisoč din gotovine. S tem denarjem smo kupili dve knjigi. Začelo se je delo. Pisali smo prošnje na delovne organizacije na ZDUS in ZDU Vič. Imeli smo srečo, iz Zveze društev upokojencev Slovenije so nam poslali 5.000.000 din. KS in OŠ Horjul sta nam priskrbeli eno sobo v VVZ Horjul, ki smo jo kompletno opremili. Začeli smo misliti na nov prapor. Nabrali smo toliko denarja, da smo kupili še 50 zlatih žebličkov v katere so vgravirani darovalci. Odzvale so se tudi delovne organizacije »Rašica« in »Iskra«, ter osnovna šola, KS, RK, ZB, GD, LD ter nam kupili osem spominskih trakov. Tako obogaten prapor rabimo samo ob velikih slovesnostih.

Ob našem slavu 10-letnice od ustanovitve našega društva, se prav iskreno zahvaljujemo vsem darovalcem in vsem tistim, ki so nam karkoli pomagali, da je naše DU tako lepo zaživelo. Najhujše nam je bilo leta 1983, ko nas je za vedno zapustil naš prvi in ustanovni predsednik Franc Filipič. Na prvem občnem zboru smo izvolili novega in to Gregorja Miklavčiča, ki še danes vodi naše društvo.

V naše DU smo v desetih letih sprejeli 204 nove člane, umrlo jih je 68, odselilo 6, danes nas je 232 članov. Ob tem našem jubileju se spomi-

njamo vseh naših mrtvih in živih članov. Starejše in bolne bomo za Novo leto 1990 obiskali in obdarili.

Spomini nam sežejo nazaj. Bilo je nekaj lepega, ko smo organizirali vsako leto vsaj dva izleta, prirajali piknike v naravi, srečanja, proslave dneva žena itd. Dvakrat smo se srečali z našimi sosednjimi društvi Dobrova in Polhovim Gradcem in to na partizanskem Ključu. Ustanovili smo ekipo balinarjev, ekipo kolesarjev, tako smo nudili pomoč – vsakemu nekaj. Sodelovali smo s KS, osnovno šolo, ter se skupaj veselili praznov in dela v kraju. Srečevali smo se ob tednih upokojencev. Obiskovali smo naše revne in ostarele člane itd.

O vsem tem bi lahko napisala zajetno knjigo. Uporabila bom le stari izrek: »Vse pride, vse mine, a spomini ostanejo!«

Z novim letom 1990 se začne drugo desetletje. Januarja bomo pobirali članarino in vzajemno samopomoč, pridobili bomo nove člane in naročnike za časopis »Vzajemnost«. Februarja bomo imeli občni zbor in izvolili bo treba nove mlajše člane, da bodo še z večjim elanom prišli za delo. Novemu odboru že sedaj zaželimo veliko sreče in zdravja!

Ob koncu zaželimo vsem našim upokojencem in vsem društvom občine Vič-Rudnik zdravja, sreče in miru med narodi, da bi to našo jesen življenja čim lepše preživeli!

Za DU HORJUL zapisala
Francka Vrbovec

Želimo vam izbrano kvaliteto življenja!

Potrkali smo in prijazno so nas sprejeli. Razložili smo in so nas razumeli. Prosil smo in so nam ustregli. Doživeli smo vljudnost in poslušnost za sočloveka. Dvakrat tedensko lahko zdaj v prostorih KS Stane Sever prisluhnemo »bonjour« uram in enkrat tedensko nas lahko opazujete, kako vihtimo svinčnike in čopiče na osnovni šoli 10. ljubljanske brigade v Trnovem.

Smo namreč učenci Univerze za tretje življenjsko obdobje, ki v praksi dokazujemo produktivnejši odnos do starosti. Mi smo že dojeli – prav tako kot naši ljubeznivi gostitelji – da se človek razvija, če se hoče, vse življenje in da starost pri tem ni izjema. Uspehi, ki jih ni brez truda, pa nam nudijo enako veliko zadovoljstvo kot tistim, ki šele začenjajo ali so že v zenitu sposobnosti.

Se to: mladi – in ti imajo pogosto zelo prav – nas

občudujejo. Ne bodite presenečeni, če vas bodo napotili med nas. Pomeni, da vas cenijo in vas imajo radi.

Če ste se pripravili spoprijeti s samim seboj in dodajati letom še izbrano kvaliteto življenja, pokličite 572-464 ali 573-319 Estero Možina v Dom starejših občanov na Bijedičevi 15, ki vam bo povedala, v katerega od krožkov vas lahko sprejemo. Izбира je velika: od jezikov (celo kitajščina!) do računalništva, likovnega pouka in umetnostne zgodovine z obiski umetnin.

Ko smo v začetku našega letošnjega študijskega leta iskali prostore, ki bi nam bili rezijsko dosegljivi (ker smo samoplačniki), smo se obrnili na občino. Stane Droljč, predsednik IS občine Vič-Rudnik nas je napotil k pravim ljudem. Hvala mu! Hvala tudi vodstvu KS Stane Sever in vodstvu osnovne šole Trnovo. Vsem želimo resnično kvaliteto življenja tudi v novem letu!

Za gostače »Francoze« in »slikarje« Joža Zagorc

»Zavodske zgodbe« za najmlajše

Srečanja mladinskih pisateljev z otroki je še najboljši način, da otroci spoznajo svoje tudi v neposrednem življenju in ne samo preko njihovih knjig.

Nič čudnega torej, da so tudi otroci v Zavodu za slepo in slabovidno mladino na Langusovi v petek, 24. novembra kar najbolj pozorno prisluhnili, ko so jim predstavili knjižico **Zdravka Zupančiča in Eke Vogelnik** – »Zavodske zgodbe«. Bogato ilustrirana knjižica na svojstven humoren način prikazuje življenje otrok v zavodu, kakor ga je videl Zdravko Zupančič, ki je tu več let delal. Vendar, kot je v spremni besedi zapisal Boris A. Novak, brez plehke sentimentalnosti ali usmiljenja do prizadetih otrok, pač pa so ti predstavljeni kot povsem enakopravni člani človeške skupnosti.

Vsestranska Zdravko Zupančič in (ilustratorica) Eka Vogelnik sta se otrokom zavoda hkrati predstavila tudi kot uspešen glasbeni duet, saj sta (ob spremljavi na različne instrumente) zapela nekaj kar dobri šansonov, za nameček pa še »komad« v pravem countryju.

Z lepo zaokroženim kulturnim programom so nato nastopili tudi sami učenci zavoda. Predstavili so se na klavirju, prebrali nekaj svojih spisov (naj omenimo Sebastijana Kamenika), medtem ko je učenka Sabina Lunder zaigrala na piščalko.

Tako z glasbo obogateno predstavitev »Zavodskih zgodbe« je že uvodoma podpravljal tudi ravnatelj zavoda **Stane Florjančič**, spregovoril pa je tudi predstavnik založbe Partizanska knjiga, ki je jedrnat, a optimistično dejal: »S to knjigo smo gotovo zadeli v črno. Ne bo v veliko veselje samo nam tukaj, ampak vsem, ki jo bodo vzeli v roke, jo prebrali in uživali ob njenih lepih slikah.«

BRANKO VRHOVEC

Srečanje z Zdravkom Zupančičem

Tovariš Zdravko Zupančič je učil kitaro in bil nočni dežurni v našem zavodu. Takrat sem bil še v mali šoli. Dobro se ga spominim. Rad nas je imel. Za lahko noč je nam najmlajšim pripovedoval pravljice.

Tudi on nas je poslušal in vedno nekaj pisal. Večkrat nam je rekel, da smo mu zlezli pod kožo. Takrat tega še nisem razumel.

In kaj je bilo tisto, kar je pisal? Pisal je zgodbe o nas, o nas, največji posebnosti v Zavodu. Te je izdal v knjižici **Zavodske zgodbe**.

Tudi jaz sem kupil knjigo. Vanj sta se podpisala oba avtorja – Zdravko Zupančič in ilustratorica Eka Vogelnik. V prazničnih dneh mi jo bo brala sestrična Polonca. Želim, da bi bila kmalu napisana tudi v brajici.

Sebastijan Kamenik, 5. razred
Zavod za slepo in slabovidno mladino, Ljubljana

TRKAMO NA HUMANA SRCA NAŠIH OBČANOV

Darovanje invalidskih pripomočkov

V Ljubljani odpiramo izposojevalnico invalidskih pripomočkov. Da, izposojevalnico in to brezplačno, saj so le-ti pripomočki za marsikaterega upokojenca predragi. da bi prišli do ustreznih invalidskih pripomočkov prosimo vse občane, ki imajo karkoli, kar utegne starejšemu človeku, invalidu olajšati življenje, da jih darujejo, saj bo le tako izposojevalnica izpolnila svoj namen.

Invalidske pripomočke sprejemamo v izposojevalnici, vsak delavnik med 15. in 18. uro, lahko pa pridemo tudi na dom.

Informacije po telefonu: 311-568, 313-981, 313-852 vsak delavnik med 7. in 10. dopoldne, popoldne pa ob sredah od 14. do 17. ure.

Izposojevalnica invalidskih pripomočkov
LJUBLJANA, Ulica Luize Pesjakove 9 (Savsko naselje)
Hvala lepa!

Spoštovani upokojenci!

Za vse tiste, ki še niso včlanjeni, in nič z delovanjem društva seznanjeni!

Redna letna članarina se plača, obenem posmrtnino, če želi ob smrti premijo dobi.

Izleti mesečni so, velikokrat pa še vmes, vse zanimivosti si ogledamo tudi čez mejo velikokrat mahemo.

Tam v Pliberku zaveznike imamo upokojence – z njimi smo pobrateni.

Jadransko morje, je tudi določeno za upokojence! Izola – Delfin. Tudi za rekreacijo upokojenca je poskrbljeno, enkrat tedensko telovadbo, za starejše imamo.

Pevski zbor snuje se! Prijavite se! Enkrat letno teden upokojencev je, takrat društva med seboj tekmujejo, merijo svoje spretnosti. v balinanju, streljanju in šahiranju. Ob zaključku najboljši priznanja in diplome dobijo.

In tudi kadar kdo v težavah je naj v društvu oglasi se razgovor ga bo poživil!

Do knca leta še silvestrovanje na programu je. Kdor čez leto se izletov udeležil ni naj sedaj ob koncu pride in se razveseli zapleše in zapoje z nami.

Vabimo vse upokojence viške občine naj se v pisarni oglasijo – morda stare grehe poravnajo ter se z nadaljnjim programom seznanijo.

Društvo upokojencev Vič – Trg MDB 14.

Tajnica
Olga Jerončič

IZ KNJIŽNICE PREŽIHOV VORANC

Knjižne novosti in novoletni program

Tudi v knjižnici pripravljamo novoletni spored za otroke: zadnji teden v decembru bomo vsak dan ob 17. uri predvajali risanke.

Novembra smo nakupili in pripravili za izposajo 245 knjig. Veliko je strokovne literature, precej prevodov, izvirnih slovenskih del pa je tokrat manj. Otroci bodo zlasti veselili Miselnih in Slikovnih ore-

hov, Mladinske enciklopedije znanosti in zbirke Skrivnostni svet neznanega, dekleta prijateljskih napotkov v knjigi Čas deklstva dr. Miriam Stoppard, srednješolski preglednega učbenika Književnosti dr. Janka Kosa, odrasli pa najbolj iščejo Zgodovino ljubljanskih uličnih imen in potopisa Toma Kriznarja O iskanju ljubezni ali z biciklom okoli sveta.

Alkoholizem in druge bolezni odvisnosti

Spet smo v mesecu boja proti alkoholizmu in drugih boleznih odvisnosti. Kot v preteklih letih, tudi to leto poudarjamo, da ta prizadevanja ne veljajo le za mesec november, ampak skozi vse leto.

Na kakšen način pristopamo k tej naši nacionalno najšibkejši točki? Predvsem se skušajmo ravnati po veljavni zakonodaji: prepovedi točenja alkoholnih pijač mladim pred 18. letom, ne točimo alkoholnih pijač že vinjenim gostom, v delovnih organizacijah dosledno upoštevajmo prepoved opijanja med delovnim časom in ukrepajmo proti kršiteljem.

Zakon le taksativno našteva sankcije za kršitelje na vseh nivojih, seveda pa ni pričakovati, da bi upošteval tudi človeški faktor, ki pogojuje zlorabo alkohola in drugih drog.

Trudimo se biti humani in naravnani na razumevanje človeške stiske. Te so v današnjih zares negotovih časih vse večje in vse bolj posegajo v najintimnejše sfere človekovega življenja. Tako prizadet posameznik, ki je osebnostno slabo opremljen za premagovanje stisk v katerih se znajde, kaj hitro poseže po trenutnem blažilu njegove negotovosti. Znano je, da alkohol in druge droge pomagajo človeku do večje zgovornosti, večkrat tudi do sprostitve v obliki telesnega nasilja, ki ni nič drugega ko sprostitve vseh napetosti, ki jih sicer zadržuje v sebi, zlasti in predvsem pa pelje v pozabo.

Pozaba je lahko trajna, takrat govorimo o odvisnosti od oblik droge. Takemu posamezniku ni pomembno nič drugega kot priti spet v omamo. Njegov cilj torej ni več iskati izhod iz primarne stiske, ampak poglabitev v pozabo, praznino, ki ga ne obremenjuje več. S svojim vedenjem ali boljše boleznijo ne obremenjuje duševno več sebe, ker se svojega stanja ne zaveda, pač pa svojo družino, delovno okolje in širše družbeno okolje.

Kako torej rešiti in reševati ta naš velik družbeni problem? Teorije nakazujejo več rešitev: od neusmiljenega nerazumevanja problema alkoholičarja – pustiti posameznika da propade (žene naj zapustijo moža alkoholičarja in obratno, tako da izgubi vir dohodka, ki ga požene po grlu, delovno

okolje naj alkoholičarja suspendira, družbeno okolje naj bo slepo za njegove probleme).

Bolj humano naravnane teorije pa poudarjajo, da je tem ljudem potrebno pomagati, nuditi oporo, jih osvoboditi o njihovem problemu in skušati privedi do samoodločbe, da bo pripravljen svojo bolezen zdraviti.

V razvitem svetu že več desetletij delujejo tako imenovani klubi anonimnih alkoholičarjev (AA). Tudi pri nas imamo klube, vendar so to klubi zdravljenih alkoholičarjev (ZA). V te klube se lahko vključijo le tisti, ki so že pristali na zdravniško obravnavo, torej so že prišli do spoznanja o vzrokih in porivih, ki so jih privedli do odvisnosti. S tem se sicer približujemo načinu pristopa do oblik odvisnosti v skladu z razvitem svetom, vendar nam kljub temu ta problem še vedno povzroča največ težav.

Zato se ponovno vračamo na občutljivo področje preventivnega pristopa k tej težavi. Berimo čim več literature s tega področja. To nam bo omogočilo, da bomo pravilno ravnali, če se bomo sami srečali s takšnimi okoliščinami, poskušajmo se pogovoriti s sosedom, sodelavcem ali svojim bližnjim, ki z zatekanjem v omamo že opozarja na svojo notranjo stisko.

Pobuda za predavanja je že tu

Na koncu tega prispevka ponovno dajemo pobudo za organizacijo predavanj, ki jih RK organizira z zdravniški specialisti za to področje: v šolah, delovnih okoljih in krajevnih skupnostih. Z njimi se bomo lahko pogovorili in se na višjem, strokovnem nivoju seznanili tudi s podrobnostmi, ki jih te bolezni odvisnosti povzročajo.

V primeru, da se boste za tako obliko odločili, pokličite Občinsko organizacijo RJ tel.: 213-512 in poskrbeli bomo, da vam bo predaval in se pogovoril z vami zdravnik specialist za bolezni odvisnosti.

Tako bomo skupaj z našo humanitarno organizacijo pokazali, da nismo le člani RK, ampak tudi humano, torej človeško socialno naravnani.

Občinska organizacija RKS
Ljubljana Vič-Rudnik

BILI SO MED NAMI Jože Kastelic

»Stoj, mož! Kam vede te pot? Kaj iščeš opolnoči tod? Ne čuješ li tamkaj z bojišča, obupnega smrtnega vrišča?«

Te čudovite vrstice so se natanko pred sedemdesetimi leti zapisale našemu legendarnemu generalu in pesniku Rudolfu Maistru, ko je šlo za našo Severno mejo, in ti otožni heroični verzi so bili brčzas tudi v resnici himna za prenekanega takratnega slovenskega prostovoljca. Tudi za **Jožeta Kastelica** s Krima, ki je dovoljeval svoj življenjski boj prav letošnjega decembra.

Sojenice so Jožetu Kastelicu, rojenemu 27. februarja 1899, že navezgodaj name-nile pomembno vlogo pri preoblikovanju človeške družbe. Tudi slovenske. Bil je v najmlajši, zadnji, generaciji, ki je skusila grozote prve svetovne vojne ob Pijavi, na Tirolskem in na Koroškem, nato pa se je kot vojak-prostovoljec pridružil še generalu Maistru v bojih za Slovensko Koroško.

Ob začetku druge svetovne vojne najdemo Jožeta, po poklicu mizarja, med ljubljanskimi ilegalci. Razpečeval je propagandni material, zbiral denar, tiskal letake in pomagal družinam, ki so imele svoje ljudi v partizanih. Zaradi tega je bil večkrat aretiran, le malo pred osvoboditvijo, 9. marca 1945, pa so ga celo odpeljali na prisilno delo v Ribnico in od tam (skupaj s še petimi drugimi zaporniki-obrtniki) naprej na Koroško. Prve dni maja 1945 se je skupaj s tovariši iz Feldkirchna vrnil peš v Kranjsko goro, kjer se je srečal s slovenskimi partizani. Spet je bil mobiliziran in ponovno ga je pot – tokrat že tretjič v življenju – vodila na Koroško. Tokrat kot borca NOV.

Jože Kastelic tudi po končani vojni ni miroval. Bil je več let predsednik takratne OF (danes SZDL), pomagal je pri izbiranju stredstev za zdravstveni dom dr. Pavla Lunačka, pred natanko 39 leti pa je uspešno zakoličil tudi delo društva upokojencev na njegovem širšem domačem območju.

B. VRHOVEC